

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра історії та культури української мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Ділове спілкування українською мовою

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Обов'язкова

(обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-наукова програма – “Комп'ютерна інженерія технологій

інтернету речей і кіберфізичних систем”

Спеціальність 123 – Комп'ютерна інженерія

(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань 12 – Інформаційні технології

(шифр і назва галузі знань)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Навчально-науковий інститут фізико-технічних і комп'ютерних наук

(назва факультету / інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання – українська

(мова, на якій читається дисципліна)

Розробники: Філіпчук М.В., канд. філол. н., доцент кафедри історії та культури української мови

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Контактний тел.: 0372 58 48 00

E-mail: maria.filipchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6907>

Онлайн-консультації: вівторок з 14.00 до 15.00

1. Призначення навчальної дисципліни

Курс „Ділове спілкування українською мовою” покликаний розширити знання магістрів про українську ділову мову, про мовні засоби наукового тексту; сформувані мовну культуру та мовно-фахові компетенції як невід’ємну складову й обов’язкову ознаку освіченості та професіоналізму; сприяти успішній презентації наукових та навчально-наукових здобутків.

2. Мета навчальної дисципліни

– поглибити знання студентів про українську ділову мову, мовні засоби наукового тексту; розвинути потреби в нормативному вживанні засобів української мови для успішної презентації результатів наукової діяльності; сприяти виробленню цілісного наукового погляду на мову, набуттю вмінь і навичок аналітичного опрацювання різних джерел наукової інформації про мову, правильного використання мовних засобів залежно від сфери й мети спілкування, створення якісних наукових текстів.

3. Пререквізити:

„Українська мова за професійним спрямуванням”

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК – фахові (спеціальні)

СК9. Здатність представляти результати власних досліджень та/або розробок у вигляді презентацій, науково-технічних звітів, статей і доповідей на науково-технічних конференціях.

РН - програмні результати навчання

РН12. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською) при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в галузі інформаційних технологій.

РН13. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань інформаційних технологій і дотичних міжгалузевих питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Студент повинен знати

- особливості усної та писемної наукової комунікації;
- загальні вимоги до оформлення наукових текстів;
- види презентації результатів наукових досліджень;
- прийоми опрацювання наукової літератури;
- вимоги до бібліографічного опису та правила його укладання;
- особливості цитування та реферування наукових текстів

Студент повинен уміти

- здійснювати пошук наукової літератури та ефективно її опрацьовувати;
- укладати бібліографію до теми наукового дослідження;
- готувати якісні тексти наукового стилю (писати та оформлювати реферати, магістерські роботи, готувати доповіді на наукові конференції тощо).

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	2		30			60		залік

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ФОРМА ІСНУВАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ						
Тема 1. Мова як комунікативний феномен	6		2			4
Тема 2. Ділова комунікація як форма існування й поширення наукової інформації.	6		2			4
Тема 3. Особливості писемного наукового мовлення	8		4			4
Тема 4. Академічна доброчесність, попередження й виявлення плагіату	6		2			4
Разом за змістовим модулем 1	26		10			16
Змістовий модуль 2. ТЕКСТ ЯК ФОРМА ПРЕЗЕНТАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ						
Тема 5. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності	10		2			8
Тема 6. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	12		4			8
Тема 7. Вимоги до бібліографічного опису та правила його укладання	14		4			10
Тема 8. Презентація інформації про наукові результати	16		6			10
Тема 9. Науково-технічний звіт як форма презентації наукових результатів у наукових виданнях	12		4			8
Разом за змістовим модулем 2	64		20			44
Усього годин	90		30			60

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Мова як комунікативний феномен.
2	Ділова комунікація як форма існування й поширення наукової інформації.
3	Особливості писемного наукового мовлення.
4	Академічна доброчесність, попередження й виявлення плагіату.
5	Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності.
6	Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела.
7	Вимоги до бібліографічного опису та правила його укладання.
8	Презентація інформації про наукові результати у наукових виданнях.
9	Науково-технічний звіт як форма презентації наукових результатів.

5.4. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Ознайомлення з основними вимогами до оформлення наукового тексту.
2.	Укладання словничка наукових термінів з обраної теми наукового дослідження.
3.	Підготовка зразків наукового тексту з цитуванням та реферуванням.
4.	Укладання списку літератури з обраної теми наукового дослідження.
5.	Формулювання обов'язкових елементів вступу наукового дослідження.
6.	Електронна презентація частини магістерської роботи.
7.	Укладання науково-технічного звіту про результати наукових досліджень

Індивідуальні завдання

1. Підготовка презентації на тему свого наукового дослідження.
2. Укладання бібліографії до теми наукового дослідження.
3. Укладання словничка наукових термінів з обраної теми наукового дослідження.
3. Огляд історії вивчення наукової проблеми (за вибором). Загальні правила підготовки огляду.

6. Методи навчання

Використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, практичні роботи і вправи. Залежно від типу пізнавальної діяльності, застосовуємо методи інформаційно-рецептивний (розвиток уваги), репродуктивний (закріплення знань, формування вмій та навичок, розвиток пам'яті, мовлення), проблемний (розвиваємо логічне мислення, формуємо інтерес до навчальної роботи), евристичний (формуємо вміння самостійно здобувати знання, сприяємо розвитку логічного мислення, виховуємо інтерес до науково-пошукової діяльності), дослідний (розвиток здібності до творчої діяльності).

7. Система контролю та оцінювання

Діагностика знань, умій та навичок студента – це комплекс результатів проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Формами і засобами контролю знань студента впродовж семестру є тестування, усне й письмове опитування (перевірка плану-проспекту магістерської роботи, картотеки фактичного матеріалу, укладеного словничка наукових термінів, планів та реферування наукових праць, написання самостійної та контрольної робіт), оцінювання оформленої титульної сторінки, частини теоретичного розділу, списку використаної літератури, перевірка презентацій із результатами виконання дослідницько-творчого завдання.

Формою підсумкового контролю є *залік*.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Зараховано / 90 -100 балів / А

Здобувач у повному обсязі опанував програмний матеріал, має глибокі теоретичні знання з усіх тем курсу, самостійно і правильно використовує їх відповідно до завдань своєї наукової діяльності, уміє правильно визначити актуальність і наукову новизну наукової роботи, сформулювати мету і завдання свого дослідження, відібрати й проаналізувати потрібну інформацію та фактичний матеріал для реалізації плану своєї наукової роботи, умотивовано застосовує загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, здатний робити аргументовані висновки, володіє відмінними навичками усної та писемної форми презентації результатів свого дослідження. У викладі матеріалу автор припускається кількох дрібних (1–3) неточностей, які не впливають на правильність загальних висновків.

Зараховано / 80-89 балів / В

Здобувач виконав усі обов'язкові завдання програмного матеріалу, має досить добрі теоретичні знання з усіх тем курсу, уміє самостійно використовувати їх у своїй науковій діяльності, уміє визначити актуальність і наукову новизну наукової роботи, сформулювати мету і завдання свого дослідження, відібрати й проаналізувати потрібну інформацію та фактичний матеріал для реалізації плану наукової роботи, демонструє досить добрий рівень культури усного й писемного наукового мовлення. У викладі матеріалу автор припускається кількох (до 5) неточностей, які легко може виправити.

Зараховано / 70-79 балів / С

Здобувач виконав обов'язкові завдання програмного матеріалу, має добрі теоретичні знання з тем курсу, уміє використовувати їх у своїй науковій діяльності, спроможний сформулювати актуальність наукової роботи, визначити мету та головні завдання свого дослідження, відібрати й проаналізувати основну інформацію та фактичний матеріал для реалізації плану наукової роботи, загалом володіє навичками презентації результатів свого дослідження та демонструє добрий рівень культури усного й писемного наукового мовлення. У викладі матеріалу автор припускається кількох (більше 7) неточностей, більшість з яких може виправити.

Зараховано / 60 - 69 балів / D

Здобувач виконав 70 % обов'язкових завдань програмного матеріалу, спроможний репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу, уміє сформулювати актуальність, мету і завдання свого дослідження з підказками викладача, для реалізації плану наукової роботи не відбирає всієї потрібної інформації та фактичного матеріалу, неглибоко характеризує джерела, актуальні для його наукової роботи, володіє посередніми навичками презентації результатів свого дослідження, виявляє задовільну культуру усного та писемного наукового мовлення. Автор припускається багатьох (більше 10) неточностей (фактичних, мовленнєвих та ін.) у викладі матеріалу, частину з яких спроможний виправити.

Зараховано / 50 - 59 балів / E

Здобувач виконав 50 % обов'язкових завдань програмного матеріалу, спроможний репродуктивно відтворити певну частину навчального матеріалу, формулює актуальність, мету і завдання свого дослідження лише з допомогою викладача, для реалізації плану наукової роботи неспроможний відібрати важливу інформацію, примітивно характеризує джерела, актуальні для його наукової роботи, незграбно презентує результати свого дослідження, виявляє задовільну культуру усного та писемного наукового мовлення. Автор припускається багатьох (більше 15) неточностей (фактичних, мовленнєвих та ін.) у викладі матеріалу, більшість з яких неспроможний виправити.

Незараховано / 35 - 49 балів / FX

Здобувач виконав 30 % обов'язкових завдань програмного матеріалу, спроможний репродуктивно відтворити досить незначну частину навчального матеріалу, виявляє нерозуміння більшої частини термінології, не здатний самостійно сформулювати актуальність, мету і завдання свого дослідження, не вміє знайти актуальної інформації для реалізації плану наукової роботи, виявляє незадовільну культуру усного та писемного наукового мовлення. Студент раз у раз припускається неточностей (фактичних, мовленнєвих та ін.) у викладі матеріалу, які неспроможний виправити.

Незараховано / 0 - 34 балів / F

Здобувач виконав менше 30 % обов'язкових завдань програмного матеріалу, не спроможний сформулювати актуальність, мету і завдання свого дослідження, не вміє знайти актуальної інформації для реалізації плану наукової роботи і написати науковий текст. В усному мовленні студент виявляє незадовільну мовну культуру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	відмінно
	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Не зараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання рефератів, тез, доповідей

Оцінювання реферату, тез відбувається з урахуванням трьох параметрів: 1) обсяг; 2) якість написання; 3) якість виголошеної на його основі доповіді. Оцінка „відмінно” ставиться за реферат, який має обсяг 6-8 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яку в ньому розглянуто, викладена повно, послідовно, логічно, студент демонструє самостійність думок, міркувань, суджень; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики; доповідач відповідає на запитання змістовно, логічно, лаконічно.

Оцінка „добре” ставиться за реферат, який має обсяг до 8-10 сторінок; тема реферату викладена доволі повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики, але може мати поодинокі огріхи (неправильне наголошування, або темп мовлення, або часом невідповідне інтонування тощо); студент не завжди, відповідаючи на запитання, демонструє вичерпне володіння обраною темою.

Оцінка „задовільно” ставиться, коли зміст реферату відповідає обраній темі, але його обсяг є недостатнім для викладення обраної проблеми і тому її розглянуто поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки в технічному оформленні реферату.

Критерії оцінювання презентацій

Електронна презентація (лат. praesento – передаю, англ. presentation – подання, вистава) наукового тексту – спосіб подання наукової інформації за допомогою мультимедіа-можливостей (зображення, звуку, відео), набір картинок-слайдів на певну тему, які сприяють зоровому, слуховому, кінестетичному сприйняттю інформації.

Мета презентації – поглибити сприйняття інформації, залучити реципієнта до активного її засвоєння; підвищити інформативність та ефективність повідомлення; формувати в студентів навички аналізу матеріалу та публічного представлення результатів дослідження.

Оцінювання презентації за наслідками її створення та представлення (виступу).

Оцінка „*відмінно*” ставиться за презентацію, яка відповідає змісту темі дослідження; хід дослідження представлений точно і логічно; тему розкрито повно й різнобічно; інформація ретельно структурована: заголовки лаконічні, використано таблиці, діаграми, схеми й ілюстрації; дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту, графіка органічно доповнює текст; наявні електронний (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) та роздрукований кольоровий роздавальний матеріал презентації.

Оцінка „*добре*” виставляється за наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка „*задовільно*” виставляється за наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка „*незадовільно*” виставляється через повну невідповідність вимогам щодо обсягу (12-18 слайдів (powerpoint), оформлення та викладу змісту презентації.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
5	5	5	5	8	8	8	8	8		

T 1, T 2...T9- теми змістових модулів

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Усне й письмове опитування, (укладання плану-проспекту наукового дослідження, картотеки фактичного матеріалу, словничка наукових термінів, планів та реферування наукових праць, написання самостійної та контрольної робіт), оцінювання оформленої титульної сторінки, частини теоретичного і практичного розділів, списку використаної літератури, перевірка презентацій із результатами виконання дослідницько-творчого завдання, оцінювання захисту частини кваліфікаційної роботи.

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Введено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

2. Закон України «Про Вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.
URL: https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPI_/view

3. Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. URL: https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view
4. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібн. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
6. Складання бібліографічних посилань за Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 (загальні правила) : метод. рекомендації / уклад. О. Г. Пустова ; за ред. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко. Миколаїв, 2018. 56 с
7. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Презентація наукових результатів: навч. посібн. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
8. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К: НАДУ, 2008. 184 с.

9.2. Допоміжна

1. Борисенко Н. Д. Методика проведення наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2010. 64 с.
2. Головій В.М. Основи наукових досліджень: методологія, організація, оформлення результатів: навч. посібн. К.: Хай-Тек Прес, 2010. 344 с.
3. Колоїз Ж. В. Науковий стиль української мови: [практикум]. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 114с.
4. Кушнарєнко Н. М. Наукова обробка документів : підручник. К. : Знання, 2006. 334 с.
5. Селігей П.О. Світло і тіні наукового стилю: монографія. К.: Видавничий дім “Киево-Могилянська академія“, 2016. 627с.

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістичний портал MOVA.info URL: <http://www.mova.info>
2. Український лінгвістичний портал URL: <http://www.ulif.org.ua/ulif/>
3. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с. URL : <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/11808/1/%D0%9C%D0%9B%D0%94.pdf> (дата звернення: 14.09.2023).
4. Портал мовної політики: – Режим доступу: <https://language-policy.info>
5. Портал української мови та культури URL: <http://slovnyk.net/>
6. Список літератури за новими вимогами ДСТУ 8302:2015 // Пан бібліотекар : блог про бібл. справу та інформ. технології. Режим доступу : <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>. (дата звернення : 18.08.2023).